

Vestre Toten kommune

Sentraladministrasjonen

Kommunal- og regionaldepartementet

Deres ref.:

Vår ref.: 06/930-4

Saksbehandler: RKAMG

Direkte innvalgtlf.: 61 15 33 14

Arkivkode: 010

Dato: 29.08.2006

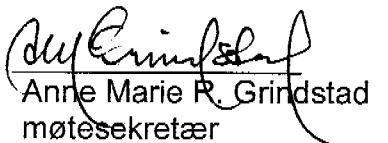
MELDING OM VEDTAK HØRING: ENDRINGER I VALGLOVEN

Formannskapet behandlet i møte 29.08.2006 sak 81/06.

Følgende vedtak ble fattet:

Vestre Toten kommune gir sine anbefalinger slik det går fram av saksframlegget.

Med hilsen

Anne Marie R. Grindstad
møtesekretær

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Anne Marie R. Grindstad
Arkivsaksnr.: 06/930

Arkiv: 010

HØRING: ENDRINGER I VALGLOVEN

Rådmannens forslag til vedtak:

Vestre Toten kommune gir sine anbefalinger slik det går fram av saksframlegget.

Vedlegg:

1. Høringsbrev av 20. juni 2006.
2. Høringsnotat med forslag til endringer i valgloven (uttrykt, med unntak av pkt. 9) – frist 20. september 2006.

Fakta:

Kommunal- og regionaldepartementet har utarbeidet forslag til endringer i valgloven, basert på erfaringer fra valget i 2005. De fleste endringene som foreslås, vil bety forbedringer av gjeldende bestemmelser. Det er imidlertid ingen grunn til "endre noe for endringens skyld", og enkelte endringsforslag bør veies opp mot hva velgerne er vant til – og utfordringen ved å informere slik at det når alle.

Høringsnotatet inneholder punktene A og B, der lovendringene er sortert under A, mens B berører andre temaer.

Vurdering - A

1. **Det foreslås at kommunene pålegges å sende valgkort til alle stemmeberettigede i kommunen, og som har bostedsadresse innenriks (unntatt Svalbard og Jan Mayen).**

Fordelen ved dette er at velgerne får bekreftet at de faktisk står i manntallet, i tillegg til at de får vite hvor og når de skal stemme ved valgting. Dette vil være spesielt gunstig for de som forholdsvis nylig har flyttet til annen kommune eller annen valgkrets, og det vil bli færre "fremmede stemmer" (d.v.s. stemmer avgitt i annen stemmekrets enn der de hører hjemme).

Grunnen til at mange kommuner ikke valgte å sende ut valgkort ved stortings- og sametingsvalget i 2005, var kostnadene ved kjøp av valgkort og utsendelse av disse.

(Anslagsvis vil merutgiften for Vestre Toten kommune bli kr 100.000.)

Anbefaling:

Det anbefales at kommunene pålegges å sende valgkort til alle stemmeberettigede som har bostedsadresse innenriks, under forutsetning av at merutgiften ved dette innlemmes i rammetilskuddet til kommunene.

- 2. Tidspunkt for avslutning av forhåndsstemmeperioden foreslås flyttet til siste torsdag før valgdagen for innenriksstemmer, fredag en uke før valgdagen for utenriksstemmer.**

Anbefaling:

Forhåndsstemmer bør kunne avgis så tett opp til valgdagen som mulig. Innenriks anbefales opprettholdt siste fredag før valgdagen som siste frist, som tidligere.

Posten bør pålegges et ansvar for at forhåndsstemmer sendt som A-post fredag når fram til bestemmelsesstedet senest tirsdag.

Utenriks bør fristen settes til fredag vel en uke før valgdagen.

- 3. Frist for å søke om å få avgi stemme ved ambulerende stemmegivning foreslås satt senest siste torsdag før valgdagen (i stedet for mellom tirsdag og fredag).**

Anbefaling:

Greit å lovfeste torsdag som siste frist, men i praksis vil fristen i den enkelte kommune settes noe tidligere.

- 4. Frist for når forhåndsstemmegivningene må være kommet inn, foreslås satt til kl 20 første tirsdag etter valgdagen.**

Anbefaling:

Forhåndsstemmegivningene må være kommet valgstyret innen kl 14 dagen etter valget.

- 5. Det foreslås at velger som er ukjent for stemmemottaker, skal legitimere seg.**

Dersom ikke velgeren har legitimasjon, kan velgerens identitet i stedet bekreftes av en annen person over 18 år som legitimerer seg.

Anbefaling:

Forslaget anbefales, under forutsetning av at det i tilfeller hvor en annen person bekrefter og viser legitimasjon fastsettes i forskrift at slik stemmegivning skal noteres av stemmemottakeren – og eventuelt få "etterspill" hvis det blir avdekket misbruk.

- 6. Det foreslås at stemmesedlene skal telles to ganger, foreløpig og endelig. Foreløpig opptelling skal foretas manuelt, eller ved hjelp av edb-teknisk system som ikke benyttes ved den endelige opptellingen.**

Anbefaling:

Forslaget anbefales.

7. Det foreslås også at kontrolltelling grunnet avvik i resultatet skal foregå manuelt.

Anbefaling:

Forslaget anbefales.

8. Det foreslås at foreløpig opptelling av stemmesedler avgitt på forhånd kan starte søndag før valgdagen, og at den skal starte senest 4 timer før valglokalet stenger mandagen, dersom dette kan gjøres uten at det strider mot prinsippet om hemmelig valg.

Anbefaling:

Forslaget anbefales.

Vurdering – B

1. Spørsmål om skjæringsdatoen bør forskyves fra 31. mai til 30. juni i valgåret, selv om det vil bli en utfordring å sende ut valgkort i god tid før forhåndsstemmegivningen 10. august.

Utgangspunktet er at en i manntallsutkastet skal ta med de som 31. mai (= skjæringsdato) i valgåret står innført i folkeregisteret som bosatt i kommunen, og som har stemmerett. Dersom en person melder flytting fra en kommune til en annen 1. juni eller senere, står han fortsatt som stemmeberettiget i den kommunen han flyttet fra. Det innebærer at han må forhåndsstemme, dersom han ikke kan møte opp i utflyttingskommunen på valgdagen og stemme der.

Skjæringsdatoen ble ved endring i valgloven flyttet fra 31. mars til 31. mai i 2001.

Det vil uten tvil være noen fordeler ved å flytte skjæringspunktet til 30. juni. Betenkelighetene er basert på de rent praktiske sidene og tidsaspektet, da produksjon av valgkort og utsendelse av disse må foregå i god tid før forhåndsstemmegivningen starter, d.v.s. 10. august.

Det faktum at ferietiden i Norge fører til mindre effektivitet generelt sett, og i tillegg at postgangen i enkelte distrikter og/eller perioder er mer sendrektig enn tidligere, gjør at det er grunn til skepsis i forhold til dette. Dersom denne betenkeligheten også blir synliggjort i høringsuttalelsene fra valgprogramprodusentene, bør den veie tungt.

Imidlertid bør argumentene for å forskyve skjæringsdatoen til 30. juni veie tyngre enn mulighetene for tidsnød når det gjelder valgkortutsendelsen.

2. Valg og politiske meningsmålinger og spørsmål om det bør innføres restriksjoner når det gjelder mediernes adgang til å publisere meningsmålinger de siste dagene før valgdagen.

Basert på utredning og konklusjon fra Institutt for medier og kommunikasjon ved UiO

når det gjelder dette spørsmålet, bør ikke gjeldende praksis endres. Dette bl.a. ut fra prinsippet om ytringsfrihet.

Jan Olav Grønland
rådmann